

RAZVOJNA STRATEGIJA GRADA ZAGREBA ZA RAZDOBLJE DO 2020. GODINE

Sažetak

**Koordinacija regionalnog razvoja i priprema
Razvojne strategije Grada Zagreba za
razdoblje do 2020. godine:**

GRADSKI URED ZA STRATEGIJSKO
PLANIRANJE I RAZVOJ GRADA

Stručni suradnici i sudionici u izradi Razvojne strategije
Grada Zagreba za razdoblje do 2020. godine:

Gradska upravna tijela

URED GRADONAČELNIKA
GRADSKI URED ZA ENERGETIKU, ZAŠTITU OKOLIŠA I ODRŽIVI
RAZVOJ
GRADSKI URED ZA OBRAZOVANJE, KULTURU I SPORT
GRADSKI URED ZA SOCIJALNU ZAŠTITU I OSOBE S
INVALIDITETOM
GRADSKI URED ZA PROSTORNO UREĐENJE, IZGRADNJU GRADA,
GRADITELJSTVO, KOMUNALNE POSLOVE I PROMET
GRADSKI URED ZA Mjesnu SAMOUPRAVU
GRADSKI URED ZA OPĆU UPRAVU
GRADSKI KONTROLNI URED
GRADSKI URED ZA ZDRAVSTVO
STRUČNA SLUŽBA GRADONAČELNIKA
GRADSKI URED ZA FINANCIJE
GRADSKI URED ZA GOSPODARSTVO, RAD I PODUZETNIŠTVO
GRADSKI URED ZA POLJOPRIVREDU I ŠUMARSTVO
GRADSKI URED ZA IMOVINSKO-PRAVNE POSLOVE I IMOVINU
GRADA
GRADSKI URED ZA KATASTAR I GEODETSKE POSLOVE
URED ZA UPRAVLJANJE U HITNIM SITUACIJAMA
GRADSKI URED ZA BRANitelje
URED ZA JAVNU NABAVU
GRADSKI ZAVOD ZA ZAŠTITU SPOMENIKA KULTURE I PRIRODE
URED ZA PROGRAME I PROJEKTE EUROPSKE UNIJE

Ostali sudionici:

ZAVOD ZA PROSTORNO UREĐENJE GRADA ZAGREBA
ZAGREBAČKI HOLDING d.o.o.
JAVNA USTANOVA PARK PRIRODE MEDVEDNICA
MINISTARSTVO POMORSTVA, PROMETA I INFRASTRUKTURE
SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
CCTM, DJEĆJA BOLNICA SREBRNjak
CIVK, VETERINARSKI FAKULTET
HRVATSKA AGENCIJA ZA MALO GOSPODARSTVO, INOVACIJE I
INVESTICIJE (HAMAG – BICRO), BIO-centar, Poslovno-inovacijski
centar, BICRO
TURISTIČKA ZAJEDNICA GRADA ZAGREBA
HRVATSKA GOSPODARSKA KOMORA, KOMORA ZAGREB
HŽ INFRASTRUKTURA d.o.o.
HŽ PUTNIČKI PRIJEVOZ d.o.o.
MEĐUNARODNA ZRAČNA LUKA ZAGREB d.d.
AEROKLUB ZAGREB
HRVATSKE VODE, VGO GORNJA SAVA
HRVATSKI ZAVOD ZA ZAPOŠLJAVANJE, Regionalni ured Zagreb
MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA I ENERGETIKE
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE
MINISTARSTVO ZDRAVSTVA
MINISTARSTVO GRADITELJSTVA I PROSTORNOGA UREĐENJA
MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA, PU ZAGREBAČKA
MINISTARSTVO GOSPODARSTVA, PODUZETNIŠTVA I OBRTA
MINISTARSTVO REGIONALNOGA RAZVOJA I FONDOVA
EUROPSKE UNIJE
MINISTARSTVO POMORSTVA, PROMETA I INFRASTRUKTURE
HRVATSKI ZAVOD ZA PROSTORNI RAZVOJ
DRŽAVNA UPRAVA ZA ZAŠTITU I SPAŠAVANJE, Područni ured za
zaštitu i spašavanje Zagreb
HRVATSKA AGENCIJA ZA OKOLIŠ I PRIRODU
HRVATSKE ŠUME d.o.o.
JAVNA USTANOVA – MAKSIMIR
HRVATSKE CESTE d.o.o.
HRVATSKE AUTOCESTE d.o.o.
ZAGREBAČKA ŽUPANIJA
KRAPINSKO-ZAGORSKA ŽUPANIJA
HRVATSKI OPERATOR PRIJENOSNOG SUSTAVA d.o.o.
HEP-OPERATOR DISTRIBUCIJSKOG SUSTAVA d.o.o.
HEP-TOPLINARSTVO d.o.o.
VODOOPSKRBA I ODVODNJA d.o.o.
GRADSKA PLINARA ZAGREB d.o.o.

**Vanjska suradnja/savjetovanje u pripremi tematskih
radionica:**

EKONOMSKI INSTITUT ZAGREB

Ex ante evaluator:

INSTITUT ZA RAZVOJ I MEĐUNARODNE ODNOSE

Stručni izrađivač Strateške studije u sklopu provedbe
Strateške procjene utjecaja Razvojne strategije Grada
Zagreba za razdoblje do 2020. godine na okoliš:
DVOKUT – ECRO d.o.o.

**Cjeloviti tekst Razvojne strategije Grada Zagreba za
razdoblje do 2020. godine dostupan je na www.zagreb.hr**

RAZVOJNA STRATEGIJA GRADA ZAGREBA ZA RAZDOBLJE DO 2020. GODINE

Sažetak

Sadržaj:

Obraćanje gradonačelnika	3
Uvod – koncept i izrada Razvojne strategije	4
Vizija i ciljevi razvoja Grada Zagreba	5
1. cilj: Konkurentno gospodarstvo	6
2. cilj: Razvoj ljudskih potencijala	8
3. cilj: Zaštita okoliša i održivo gospodarenje prirodnim resursima i energijom	10
4. cilj: Unapređivanje prostornih kvaliteta i funkcija Grada	12
5. cilj: Unapređivanje kvalitete življenja	16
6. cilj: Unapređivanje sustava upravljanja razvojem	18
Dionici pripreme i provedbe	22
Ključna usmjerenja provedbe Razvojne strategije	24
Popis članova Partnerskoga vijeća	28

Poštovane Zagrepčanke i Zagrepčani,

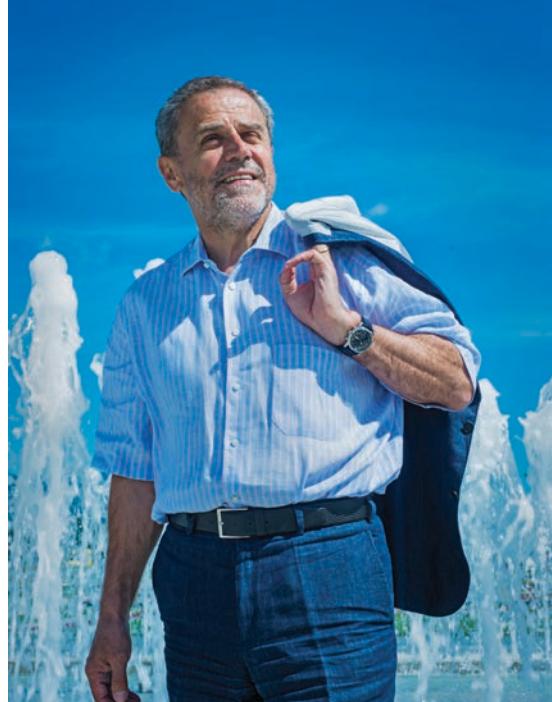
Posve je razumljivo da su danas, u sve urbaniziranim svijetu, gradovi motori rasta i razvoja. Da bismo primjereno odgovorili na brojne izazove i transformacije, od ključne važnosti postaje strateško promišljanje rasta, potencijala, investicija, a sve kako bi gradovi maksimalno iskoristili prilike koje im se pružaju i stvorili institucionalni okvir koji će pomoći ostvarenju zacrtanih ciljeva razvoja.

Pred nama je sažetak Razvojne strategije Grada Zagreba za razdoblje do 2020. godine koju je Gradska skupština Grada Zagreba usvojila u rujnu 2017. godine i koja predstavlja temeljne planove i smjernice za razvoj Grada Zagreba do 2020. godine.

Razvojna strategija daje nam odgovor na pitanje – kakav grad želimo i kako to postići?

Zagreb vidimo kao pametan, održiv i uključiv grad, a ciljevi, prioriteti i mjere Razvojne strategije instrument su za ostvarenje naših razvojnih ambicija. Donošenjem Strategije dijagnosticirali smo najvažnije razvojne potrebe našega grada i utvrđili metode za njihovo zadovoljavanje. Želimo da Zagreb bude još atraktivniji i otvoreniji, da se razvija kao grad modernoga gospodarstva utemeljenoga na znanju koje stvara visokokvalitetne poslove i, najvažnije, da svojim stanovnicima pruži što višu kvalitetu života, poštujući pritom tradiciju, kulturnu baštinu i čuvajući prirodni okoliš.

Razvojna strategija pridonosi ostvarenju dugoročne vizije razvoja našega Grada i predstavlja referentni okvir za sve ideje, programe i projekte čija će provedba unaprijediti komunalnu, gospodarsku, energetsku i društvenu infrastrukturu te omogućiti usklađeno i prijateljsko okružje za život. Provedba Strategije izravno će pridonijeti regionalnom razvoju i jačanju konkurentnosti Grada Zagreba, ne samo u granicama Republike Hrvatske već i u širem europskom, pa i izvaneuropskom prostoru.

Ovaj dokument izrađen je u transparentnom i široko participativnom i partnerskom pristupu koji je uključivao suradnju brojnih dionika i kao takav afirmira Gradsku upravu kao suvremenu i otvorenu, s velikom odgovornošću prema građanima.

Zahvaljujem svima koji su odgovorili na naš poziv i dali svoj doprinos u nastajanju ovog dokumenta, suradnicima iz javnoga, poslovnog, akademskog i civilnog sektora, svim članicama i članovima radnih skupina i Partnerskoga vijeća, Gradskom uredu za strategijsko planiranje i razvoj Grada kao koordinatoru procesa izrade te posebice građankama i građanima koji su svojim stajalištima, prijedlozima i mišljenjima sudjelovali u kreiranju Strategije.

U oblikovanju budućnosti našega Grada uloga svih vas i dalje je nužna i dragocjena te vas stoga pozivam da zajedno krenemo u provedbu zacrtanih ciljeva kako bismo na najbolji način iskoristili naše vrijedne resurse i potencijale te postigli učinkovitiji, kvalitetniji i uravnoteženiji razvoj našeg Grada.

Milan Bandić,
gradonačelnik Grada Zagreba

UVOD -

koncept i izrada

Razvojne strategije

Razvojna strategija Grada Zagreba za razdoblje do 2020. godine temeljni je okvir za sve projektne inicijative i prijedloge na razini Grada, koji moraju biti uskladjeni s ovim temeljnim strateškim dokumentom. Njezina vrijednost i važnost ne očituju se samo u zakonskoj obvezi donošenja nego i u činjenici da je njezinim prihvaćanjem osigurana opstojnost primjerene strateške podloge za korištenje sredstava EU u programskom razdoblju u kojem se nalazimo, odnosno razdoblju do kraja 2020. godine.

Koordinator i nositelj izrade Razvojne strategije bio je Gradski ured za strategijsko planiranje i razvoj Grada, kao imenovani regionalni koordinator za Grad Zagreb. Svoj aktivni doprinos u izradi dokumenta dala su sva gradska upravna tijela, trgovačka društva, ustanove i udruge kao i javni, civilni, poslovni i znanstveni sektor, a poseban je doprinos dalo Partnersko vijeće, sastavljeno od uglednih stručnjaka iz znanstvenoga, javnog, civilnog i poslovnog sektora. Partnersko vijeće je kao savjetodavno stručno tijelo sudjelovalo u svim fazama pripreme i izrade Razvojne strategije. U procesu oblikovanja dokumenta izrađene su mnoge tematske studije i istraživanja te organiziran velik broj radionica, radnih sastanaka i drugih oblika rada i sudioništva svih dionika. U skladu s načelom transparentnosti, sve informacije o aktivnostima te radni materijali redovito su objavljivani na službenoj internetskoj stranici Grada Zagreba.

Razvojna strategija Grada Zagreba pripremljena je kroz tri ključne faze: analizu stanja i SWOT analizu, izradu strateškog okvira, kojim su identificirane i definirane ključne strateške inicijative, te pripremu akcijskoga plana za njihovu implementaciju.

Strateški okvir jedno je od ključnih poglavlja Razvojne strategije koje sadrži viziju, strateške ciljeve te razvojne prioritete i mjere. Vizija i strateški ciljevi formulirani su dugoročno, a razvojni prioriteti i mjere predstavljaju okvir za djelovanje, odnosno popis indikativnih aktivnosti planiranih za razdoblje trajanja dokumenta. Šest strateških ciljeva ostvarit će se kroz 21 razvojni prioritet i 89 mjer.

Poseban naglasak u provedbi Razvojne strategije, uz finansijski i institucionalni okvir, stavljen je na strateške projekte. Kao ključni projekti razvoja Grada u idućem razdoblju identificirano je 15 strateških projekata na koje se u ovom dokumentu stavlja naglasak i daje poticaj za daljnju učinkovitiju realizaciju. Treba napomenuti da se ovom Strategijom želi postići ravnomjeran razvoj te je stoga kao jedno od područja s razvojnim posebnostima prepoznat ruralni i suburban prostor Grada (prostor 68 naselja), kao i prostor Donjega grada, Medvednice i Save.

U Akcijskom planu, zasebnom provedbenom dokumentu, prikazana su sredstva koja se za provedbu pojedinih mjer planiraju utrošiti u trogodišnjem razdoblju 2017.-2019. Akcijski plan ažurirat će se na godišnjoj bazi.

Također, o rezultatima provedbe Razvojne strategije jednom godišnje izvještavat će se Partnersko vijeće Grada Zagreba, nadležno ministarstvo te stručna i šira javnost. Na temelju izvješća o provedbi utvrdit će se godišnji napredak u realizaciji razvojnih mjer i rješavanju razvojnih izazova.

Vizija i ciljevi razvoja Grada Zagreba

Vizija

Grad Zagreb – urbani inkubator održivih koncepata, poduzetništva i novih vrijednosti.

Kako se ostvaruje vizija?

Vizija Grada Zagreba kao urbanog inkubatora ostvaruje se pomicanjem granica u svim, za Grad važnim područjima rada i djelovanja, primjenom poduzetničkog pristupa – pristupa koji se ne zadovoljava s postojećim, koji u kreativnom procesu traži nove ideje i teži stvaranju novih vrijednosti.

Ciljevi

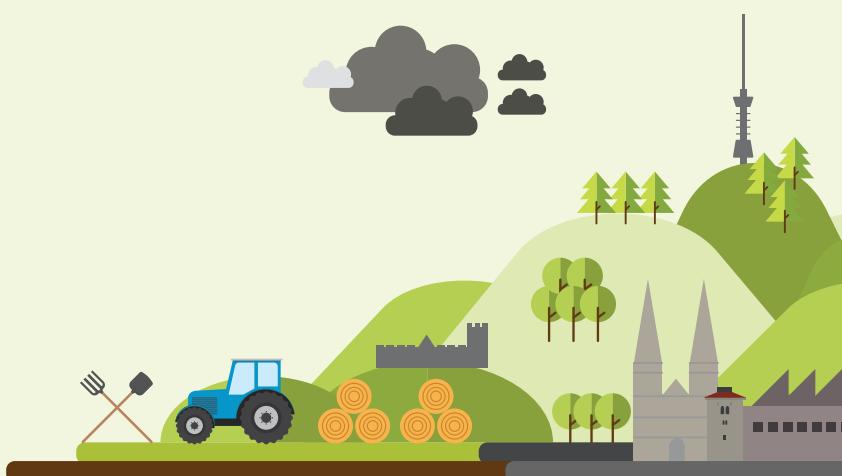
Vizija se ostvaruje sinergijskim djelovanjem definiranih strateških ciljeva:

1. **cilj:** Konkurentno gospodarstvo
2. **cilj:** Razvoj ljudskih potencijala
3. **cilj:** Zaštita okoliša i održivo gospodarenje prirodnim resursima i energijom
4. **cilj:** Unapređivanje prostornih kvaliteta i funkcija Grada
5. **cilj:** Unapređivanje kvalitete življenja
6. **cilj:** Unapređivanje sustava upravljanja razvojem

Konkurentno gospodarstvo

Razvoj ekonomije sinergijom tradicije i inovacija. Ovim ciljem određene su sastavnice konkurentnosti i održivoga gospodarstva koje treba ojačati kako bi se postigla ujednačena gospodarska razvijenost i konkurentnost cijelog prostora, a Grad Zagreb zadržao poziciju najjačega gospodarskog središta RH, uz istodobno smanjenje zaostajanja za drugim zemljama članicama EU-a. Cilj se ostvaruje kroz prioritete:

- 1. Razvoj poticajnoga poduzetničkog okružja**
- 2. Razvoj gospodarstva temeljenog na znanju, inovacijama i kvaliteti ponude robe i usluga**
- 3. Održivi razvoj poljoprivrede i šumarstva**

Prioritet**1.1****Razvoj poticajnoga poduzetničkog okružja**

Ovim prioritetom želi se stvoriti poticajno poduzetničko okružje za razvoj malog i srednjeg poduzetništva kroz različite oblike stimuliranja i usmjerenog financiranja. Također se želi sustavno analizirati, planirati i pratiti razvoj gospodarskih aktivnosti, za što je potrebno izraditi sektorske studije koje će generirati smjernice za buduće razvojne aktivnosti u ovom području.

Mjera

1.1.1. Unapređivanje sustava planiranja i praćenja gospodarskih i demografskih aktivnosti

1.1.2. Jačanje poduzetničke infrastrukture

1.1.3. Razvoj povoljna finansijskog okružja za malo/srednje poduzetništvo i obrnike

1.1.4. Potpora razvoju poduzetničkih vještina

1.2**Razvoj gospodarstva temeljenog na znanju, inovacijama i kvaliteti ponude robe i usluga**

Ovim prioritetom želi se postići bolje iskorištavanje razvojnih specifičnosti Grada Zagreba, odnosno poticanje znanstvenoistraživačkog sektora, pametne specijalizacije, kreativnih industrija i turističke ponude koje su analizom područja gospodarstva utvrđene kao djelatnosti s potencijalom rasta i razvoja.

1.2.1. Podrška razvoju poduzetništva temeljenog na tehnološkim inovacijama

1.2.2. Poticanje kreativnih industrija

1.2.3. Unapređivanje turističke ponude

1.3**Održivi razvoj poljoprivrede i šumarstva**

Ovim prioritetom želi se potaknuti daljnji razvoj ruralnoga prostora Grada Zagreba učinkovitim korištenjem prirodnih resursa. Razvoj poljoprivrede i učinkovitije gospodarenje šumama potaknut će i razvoj povezanih grana gospodarstva, poput ruralnoga turizma i drvne industrije.

1.3.1. Održivo gospodarenje poljoprivrednim i šumskim zemljištem

1.3.2. Razvoj poduzetničkih vještina i edukacija poljoprivrednih proizvođača i šumoposjednika

1.3.3. Razvoj konkurentne poljoprivredne proizvodnje i šumarstva

Razvoj ljudskih potencijala

Jačanje ljudskih kapaciteta. Ovim ciljem određene su ključne sastavnice koje se trebaju poboljšati kako bi se osnažili ljudski potencijali i iskoristili kao razvojna prednost Grada Zagreba. Cilj se planira ostvariti s pomoću dva međusobno povezana prioriteta koji rješavaju utvrđene razvojne probleme vezane za sustav odgoja i obrazovanja te kroz koje se potiče cjeloživotno učenje i obrazovanje radi povećanja zapošljivosti. Cilj se ostvaruje kroz prioritete:

- 1. Zagreb – grad znanja i sveučilišni grad**
- 2. Razvoj i unapređivanje tržišta rada**

Prioritet

2.1

Zagreb – grad znanja i sveučilišni grad

Provđenje prioriteta pridonijet će prostornom i funkcijском razvoju Sveučilišta u Zagrebu te razvoju suradnje između znanstvene zajednice, javnog sektora, poslovnih subjekata i civilnoga društva.

2.2

Razvoj i unapređivanje tržišta rada

Provđenje prioriteta pridonijet će unapređivanju sustava obrazovanja i zapošljivosti. Prioritetom se želi postići bolja prilagodba obrazovnih programa aktivnim mjerama zapošljavanja, razvijanjem srednjoškolskih i visokoškolskih programa prilagođenih potrebama tržišta rada, osiguravanjem i poticanjem cjeloživotnog obrazovanja i prekvalifikacije, čime bi se osigurale veće šanse za zapošljavanje, smanjio udio nezaposlenih, osobito mladih. Prioritetom se također žele ojačati kompetencije ranjivih grupa građana putem programa socijalne ekonomije.

Mjera

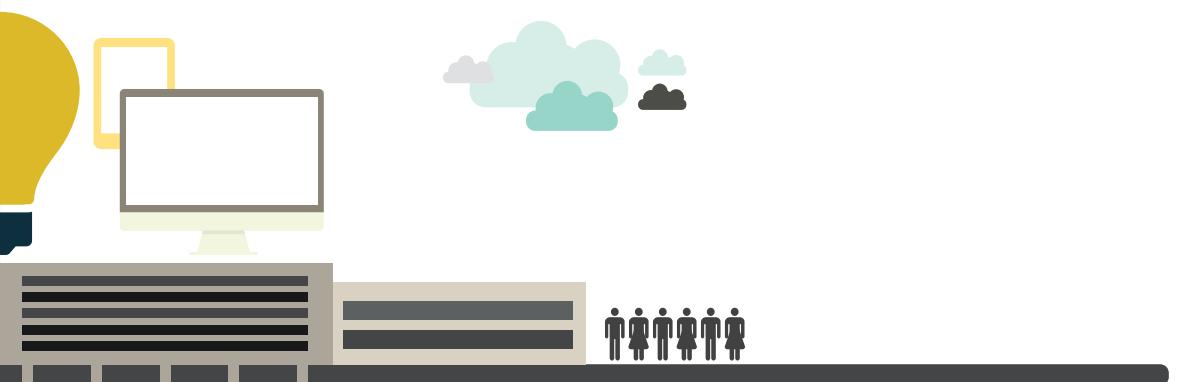
2.1.1. Potpora prostornom i funkcijском razvoju Sveučilišta u Zagrebu

2.1.2. Razvoj suradnje znanstvene/akademiske zajednice, javnog sektora, poslovnih subjekata i civilnoga društva

2.2.1. Prilagodba obrazovnih programa i provedba aktivnih mjer zapošljavanja

2.2.2. Razvoj modela dostupnoga cjeloživotnog obrazovanja

2.2.3. Jačanje kompetencija i povećanje poslovnih mogućnosti za ranjive grupe putem programa socijalne ekonomije

Zaštita okoliša i održivo gospodarenje prirodnim resursima i energijom

Održivi razvoj i briga o okolišu.

Održivo upravljanje okolišem temelj je za kvalitetno funkcioniranje i održivi razvoj Grada Zagreba. Strateškim ciljem nastojat će se unaprijediti kvaliteta svih sastavnica okoliša kroz poticanje zaštite i očuvanja prirodnih resursa, racionalnosti korištenja energije i brige za klimatske promjene. Cilj će se ostvariti kroz sljedeće prioritete:

- 1. Zaštita prirode, očuvanje i unapređivanje kvalitete okoliša**
- 2. Održivo gospodarenje energijom**

Prioritet

3.1

Zaštita prirode, očuvanje i unapređivanje kvalitete okoliša

Ovim prioritetom želi se unaprijediti sustav zaštite i upravljanja okolišem, zaštićenim i drugim posebno vrijednim dijelovima prirode, uspostaviti jedinstveni gradski informacijski sustav o okolišu, unaprijediti zaštitu i održivo upravljanje Medvednicom i Savom, te razvijati mehanizam za očuvanje šumskih predjela i zaštićenih dijelova parkovne arhitekture, kao i mehanizam zaštite bioraznolikosti. Prioritetom se ujedno želi unaprijediti sustav geotehničke i geoseizmičke mikronizacije, te zaštita i poboljšanje kvalitete zraka i vode, razviti učinkoviti mehanizam zaštite od buke, te unaprijediti sustav cijelogosodarenja otpadom.

Mjera

3.1.1. Uspostava i upravljanje jedinstvenim gradskim informacijskim sustavom i komunikacijskom strategijom o okolišu

3.1.2. Vrednovanje, zaštita i održivo upravljanje Medvednicom

3.1.3. Razvijanje mehanizama očuvanja šumskih predjela i zaštićenih dijelova parkovne arhitekture

3.1.4. Vrednovanje, zaštita i održivo upravljanje Savom

3.1.5. Geotehnička i geoseizmička mikrozonacija

3.1.6. Razvijanje mehanizama zaštite bioraznolikosti

3.1.7. Učinkovito upravljanje zaštićenim područjima prirode i osobito vrijednim dijelovima prirode te zaštita krajobrazne raznolikosti

3.1.8. Zaštita i poboljšanje kvalitete zraka

3.1.9. Zaštita i poboljšanje kakvoće površinskih i podzemnih voda

3.1.10. Razvijanje mehanizama provedbe zaštite od buke

3.1.11. Unapređivanje sustava cijelogosodarenja otpadom

3.2

Održivo gospodarenje energijom

Prioritetom Održivo gospodarenje energijom želi se potaknuti korištenje obnovljivih izvora energije i ekološki prihvatljivih goriva, povećati energetska učinkovitost u proizvodnji energije, industriji, zgradarstvu, prometu i javnoj rasvjeti. Prioritetom se želi osigurati unapređenje sustava sigurnosti i diverzifikacije energetske opskrbe Grada.

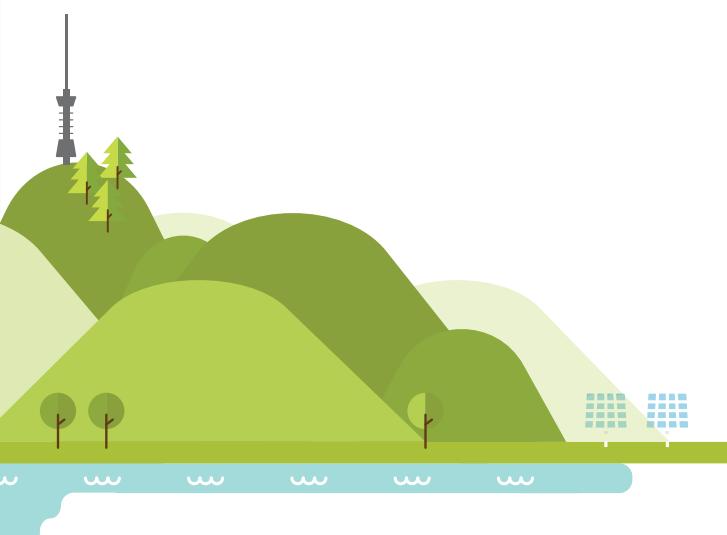
3.2.1. Poticanje korištenja obnovljivih izvora energije, kogeneracije i ekološki prihvatljivih goriva

3.2.2. Povećanje energetske učinkovitosti u proizvodnji energije, sektorima industrije, zgradarstva, prometa i javne rasvjete

3.2.3. Sigurnost i diverzifikacija energetske opskrbe Grada

3.2.4. Unapređenje javnog rasvjetnog sustava

3.2.5. Uspostava i upravljanje jedinstvenim energetskim informacijskim sustavom i komunikacijskom strategijom o energiji i klimi

Unapređivanje prostornih kvaliteta i funkcija Grada

Ravnomjeran i sustavan prostorni

razvoj. Javna infrastruktura te održivo upravljanje prostorom temelj su za kvalitetno funkcioniranje Grada. Strateškim ciljem nastojat će se unaprijediti upravljanje prostornim resursima i infrastrukturnim sustavima (komunalnima, prometnima i energetskima). Cilj će se ostvariti kroz sljedeće prioritete:

- 1. Održivo korištenje cijelokupnoga prostora Grada**
- 2. Unapređivanje naseljenih dijelova Grada**
- 3. Unapređivanje sustava „gradskih projekata“**
- 4. Unapređivanje prometnih sustava**
- 5. Unapređivanje infrastrukturnih sustava**
- 6. Unapređivanje regionalne prometne povezanosti**

Prioritet

4.1

Održivo korištenje cjelokupnog prostora Grada

Cilj je prioriteta izgradnja i unaprjeđenje sustava održivog planiranja i upravljanja prostorom, koji će omogućiti cjelovito planiranje razvoja prostora Grada Zagreba i osigurati preduvjete za unapređivanje zelene infrastrukture. Kvalitetnim prostornim planiranjem želi se stvoriti uvjete za daljnje unaprjeđenje razine urbaniteta naselja, uz visoku razinu očuvanja prirodnih i kulturnih resursa.

4.2

Unapređivanje naseljenih dijelova Grada

Prioritetom se žele osigurati prostorni preduvjeti za povećanje kvalitete postojećih i uređenje javnih gradskih prostora te sanacija i uređenje područja zahvaćenih nezakonitom gradnjom, uređenje i priprema zemljišta za izgradnju, unapređenje sustava očuvanja, obnove i održivog korištenja kulturne baštine, unapređenje integrirane urbane regeneracije povijesnog gradskog središta, unapređivanje i aktiviranje zagrebačkih tržnica, te očuvanje tradicionalnih obilježja naselja.

4.3

Unapređivanje sustava gradskih projekata

Prioritetom se želi unaprijediti sustav strateških gradskih projekata i sustav gradskih projekata koji bi omogućili prioritetno uređivanje atraktivnih gradskih lokacija od strateške važnosti i redefiniranje gradskih projekata predviđenih dokumentima prostornog uređenja.

Mjera

4.1.1. Cjelovito planiranje razvoja prostora Grada Zagreba

4.1.2. Modernizacija sustava zelene infrastrukture Grada

4.2.1. Očuvanje, obnova i održivo korištenje kulturne baštine

4.2.2. Inventarizacija i valorizacija kulturne baštine i unapređenje informatičkog sustava kulturne baštine

4.2.3. Integrirana urbana regeneracija povijesnog gradskog središta

4.2.4. Povećanje kvalitete postojećih i uređenje javnih gradskih prostora

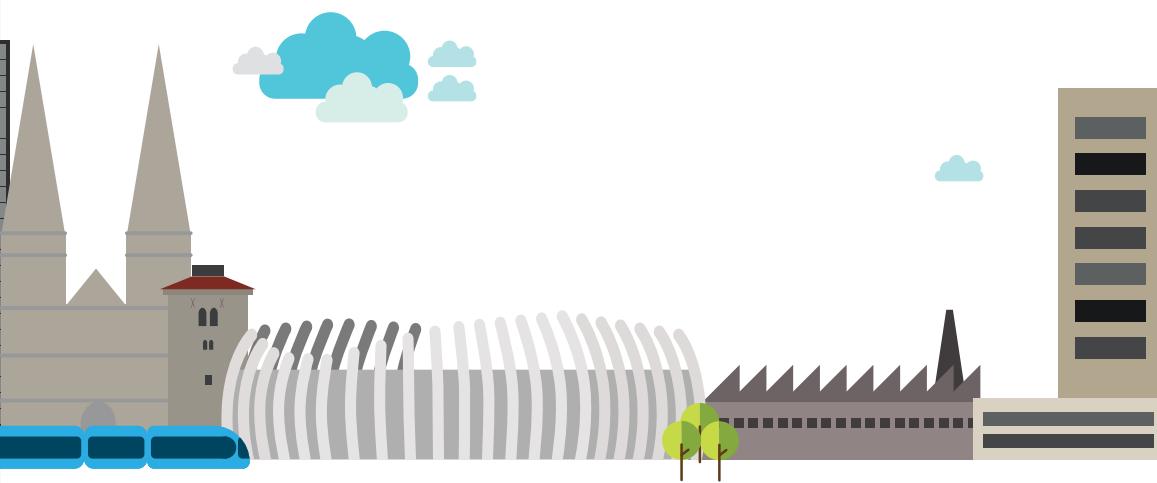
4.2.5. Profiliranje, sadržajno i oblikovno unapređivanje i aktiviranje zagrebačkih tržnica

4.2.6. Očuvanje tradicionalnih obilježja i uređivanje naselja ruralnog i suburbanog karaktera i nekadašnjih seoskih naselja uklopljenih u Grad Zagreb

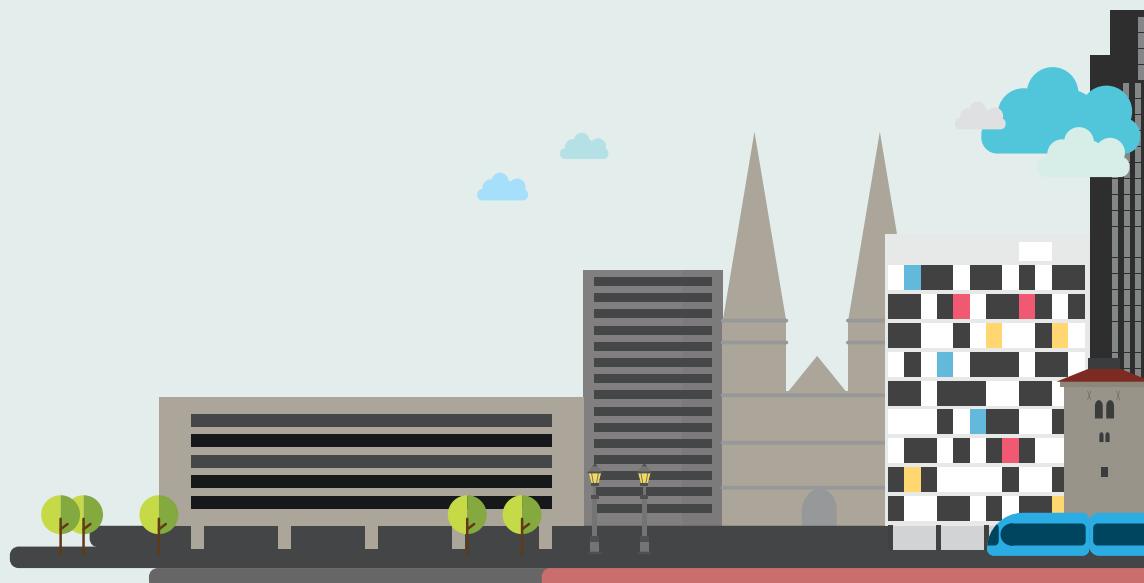
4.2.7. Urbana sanacija i uređenje područja zahvaćenih nezakonitom gradnjom

4.3.1. Uspostava i razvoj sustava strateških gradskih projekata

4.3.2. Uređenje i poboljšanje sustava gradskih projekata

Unapređivanje prostornih kvaliteta i funkcija Grada

Prioritet

4.4

Unapređivanje prometnih sustava

Prioritetom se želi unaprijediti sustav mobilnosti te povećati sigurnost sudionika u prometu poboljšanjem prometne infrastrukture – uličnih i cestovnih mreža, biciklističkog prometa, pješačkog prometa, prometa u mirovanju, zračnog prometa, javnoga putničkog prometa te se želi uspostaviti sustav nadzora i upravljanja prometom.

4.5

Unapređivanje infrastrukturnih sustava

Cilj prioriteta je izgradnjom, rekonstrukcijom i modernizacijom unaprijediti kvalitetu postojeće infrastrukture. Na taj način osigurao bi se moderan, učinkovit i održiv sustav javne vodoopskrbe i odvodnje, opskrbe plinom, javnim sustavom grijanja, širokopojasnim internetom s brzinama većima od 30 MBit/s te ostalom komunalnom infrastrukturom (groblja, zbrinjavanje životinja).

4.6

Unapređivanje regionalne prometne povezanosti

Prioritetom se želi povećati zastupljenost željezničkog prometa u prigradsko-gradskom prometu, a njegovom modernizacijom, rekonstrukcijom postojeće i gradnjom nove infrastrukture razviti integrirani javni prijevoz Grada Zagreba, Zagrebačke i Krapinsko-zagorske županije.

Mjera

4.4.1. Unapređivanje zračnog prometa

4.4.5. Razvoj sustava za nadzor i upravljanje prometom (ITS)

4.4.2. Integracija i poboljšanje ulične i cestovne mreže

4.4.6. Unapređivanje biciklističkog prometa

4.4.3. Unapređivanje javnoga putničkog prometa

4.4.7. Unapređivanje pješačkoga prometa

4.4.4. Poboljšanje prometa u mirovanju

4.4.8. Povećanje sigurnosti sudionika u prometu

4.5.1. Poboljšanje komunalne opremljenosti gradskog područja – vodoopskrba i odvodnja

4.5.4. Poboljšanje komunalne opremljenosti gradskog područja – gradska groblja

4.5.2. Poboljšanje komunalne opremljenosti gradskog područja – opskrba plinom

4.5.5. Poboljšanje komunalne opremljenosti gradskog područja – zaštita i zbrinjavanje životinja

4.5.3. Poboljšanje komunalne opremljenosti gradskog područja – telekomunikacije

4.6.1. Modernizacija željezničkoga prigradsko-gradskog prometa

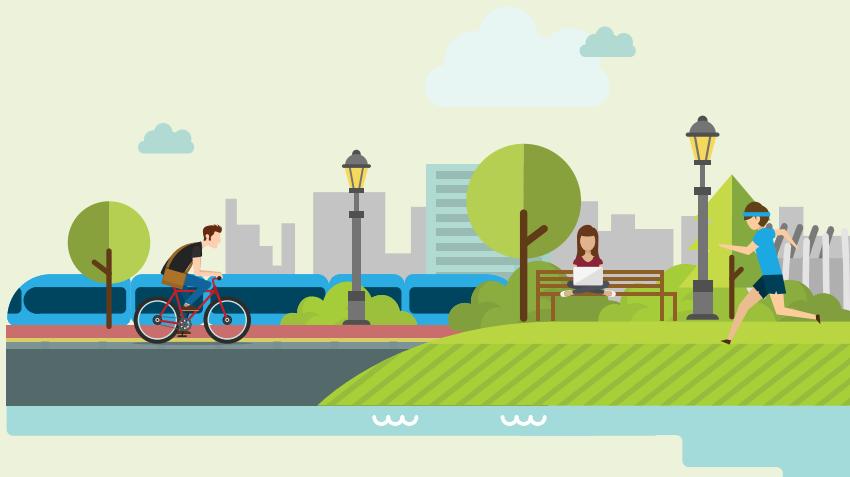
4.6.2. Razvoj integriranoga javnog prijevoza

Unapređivanje kvalitete življenja

Grad kvalitetnog življenja. Zadovoljavanje javnih potreba u društvenim djelatnostima jedna je od temeljnih zadaća lokalne samouprave. Društvena (javna) infrastruktura važna je komponenta društvenoga standarda zajednice: područja obuhvaćena ciljem su obrazovanje, zdravstvo, socijalna skrb, sport, kultura, tehnička kultura, sustav zaštite i spašavanja te stanovanje kao osnovna funkcija. Cilj će se ostvariti kroz sljedeće:

- 1. Unapređivanje kvalitete stanovanja**
- 2. Socijalna integracija lokalnih zajednica, sigurnost i kvalitetno slobodno vrijeme**
- 3. Poboljšanje društvene infrastrukture**

Prioritet

5.1

Unapređivanje kvalitete stanovanja

Prioritetom se teži poboljšati standard stanovanja planiranjem obnove, energetske obnove, modernizacije i održavanja starijega gradskog stambenog fonda, važnog čimbenika vitalnosti grada i održivog urbanog razvoja, kao i unapređivanjem sustava najma stanova u vlasništvu Grada te planiranjem i izgradnjom novih naselja obiteljske stambene gradnje, rekonstrukcijom postojeće i gradnjom nove prometne, komunalne i društvene infrastrukture.

5.2

Socijalna integracija lokalnih zajednica, sigurnost i kvalitetno slobodno vrijeme

Provedbom prioriteta želi se potaknuti učinkovitije stambeno zbrinjavanje socijalno osjetljivih skupina građana, unaprijediti sustav zaštite i spašavanja građana u slučaju požara ili elementarnih nepogoda, unaprijediti skrb o starijoj populaciji te učinkovitije uključivati osobe s invaliditetom, djecu i mlade s teškoćama u razvoju u zajednicu. Poboljšanjem socijalne uključenosti i podizanjem socijalnog standarda osoba u potrebi smanjuju se siromaštvo, nezaposlenost i socijalna isključenost ranjivih skupina građana. Kako bi se unaprijedila kvaliteta života, potrebno je unaprijediti i razinu sigurnosti građana.

5.3

Poboljšavanje društvene infrastrukture

Prioritet podrazumijeva ostvarenje aktivnosti, projekata i programa putem mjeru razvoja mreža društvenih sadržaja. Cilj je unaprijediti uvjete za rad, kvalitetu i raznolikost u djelatnosti kulture, sporta, rekreacije i tehničke kulture te povećati dostupnost kulturnih, sportskih i rekreativnih sadržaja, pridonijeti njihovoj ravnomjernoj prostornoj i kvalitativnoj distribuciji, unaprijediti rad i kvalitetu sustava odgoja i obrazovanja te visokokvalitetnih zdravstvenih usluga.

Mjera

5.1.1. Poticanje obnove, modernizacije i održavanja stambenoga fonda te sustava najma stanova u vlasništvu Grada

5.1.2. Racionalno planiranje i uređivanje područja za obiteljsku stambenu gradnju

5.2.1. Poticanje stambenog zbrinjavanja socijalno osjetljivih skupina građana

5.2.4. Kvalitetnije uključivanje osoba s invaliditetom u život zajednice

5.2.2. Unapređenje sustava zaštite i spašavanja stanovništva, zaštite od požara i elementarnih nepogoda

5.2.5. Kvalitetnije uključivanje djece i mladih s teškoćama u razvoju u život zajednice

5.2.3. Unapređivanje skrbi o starijoj populaciji unutar lokalne zajednice

5.2.6. Stvaranje, jačanje i održavanje urbane sigurnosti u Gradu Zagrebu

5.3.1. Unapređivanje uvjeta za rad, kvalitete i raznolikosti u djelatnosti kulture

5.3.4. Unapređenje sportske infrastrukture i sportske kulture

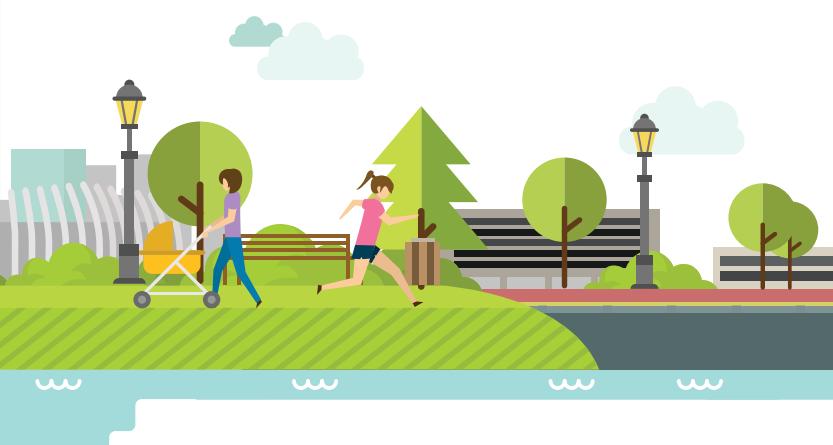
5.3.2. Unapređivanje uvjeta za rad, kvalitete i raznolikosti u sustavu odgoja i obrazovanja

5.3.5. Jačanje standarda socijalnih usluga

5.3.3. Unapređivanje uvjeta za pružanje visokokvalitetnih zdravstvenih usluga

5.3.6. Unapređivanje razvoja tehničke kulture

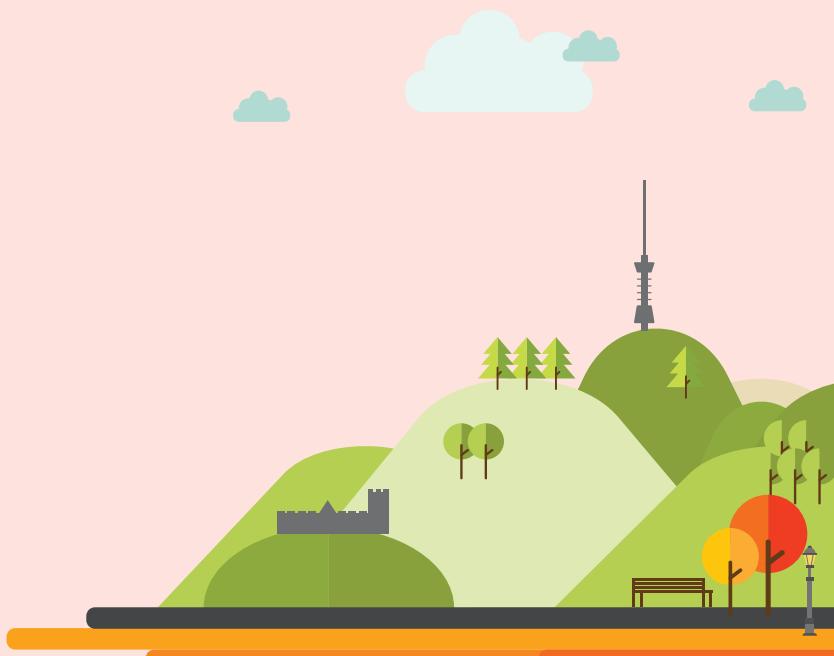
5.3.7. Uspostavljanje i razvoj centara za mlade

Unapređivanje sustava upravljanja razvojem

Odgovorno i kontrolirano (stra-teško) upravljanje razvojem. Uzimajući u obzir specifičnosti Grada Zagreba kao glavnoga grada, metropolitanskog područja, zatim jedinice regionalne (područne) i lokalne samouprave u isto vrijeme, sustav upravljanja razvojem ima velike potencijale i resurse za unapređivanje, ali istodobno i najveće izazove na spomenutom području. Kroz prioritete su određene ključne podteme vezane uz upravljanje razvojem, a odnose se na kapacitete, suradnju i sustavno planiranje te će se cilj ostvariti kroz sljedeće prioritete:

- 1. Unapređenje i promicanje ljudskih prava i razvoj civilnoga društva**
- 2. Unapređivanje znanja i vještina za upravljanje razvojem**
- 3. Učinkovito upravljanje prostorom Grada i gradskom imovinom**
- 4. Poboljšanje rada gradske uprave, institucija i javnih poduzeća**
- 5. Jačanje međuzupanijske suradnje te međunarodne povezanosti i prepoznatljivosti Grada**

Prioritet

6.1

Unapređenje i promicanje ljudskih prava i razvoj civilnoga društva

Prioritetom se želi unaprijediti sustav promicanja ljudskih prava radi zaštite posebno osjetljivih skupina društva te osigurati njihova jednakopravna uključenost u društvo kao i razvoj partnerstva s nacionalnim manjinama i civilnim društvom.

6.2

Unapređivanje znanja i vještina za upravljanje razvojem

Prioritetom se žele unaprijediti kapaciteti gradske uprave radi poboljšanja strateškog planiranja i implementacije razvojnih dokumenata te radi poboljšanja sustava pripreme i provedbe projekata sufinanciranih iz Europske unije ili drugih međunarodnih izvora.

6.3

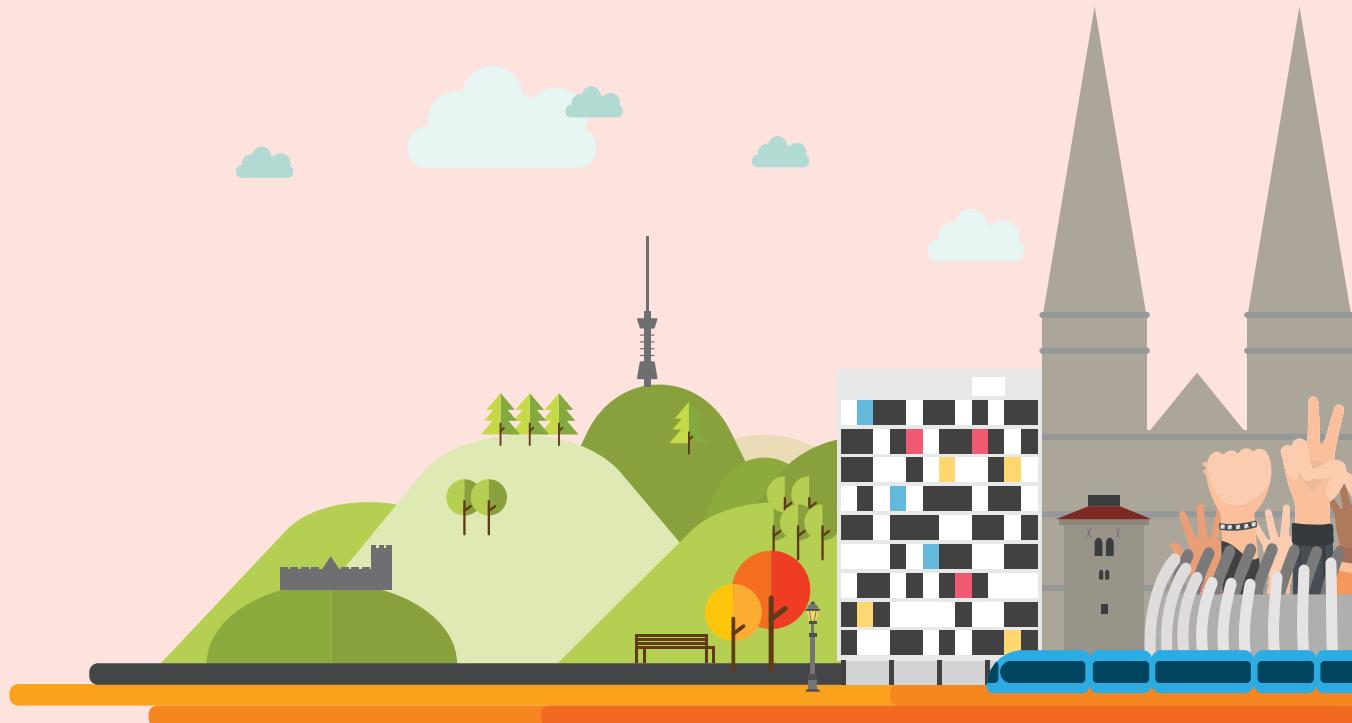
Učinkovito upravljanje prostorom Grada i gradskom imovinom

Prioritetom se želi unaprijediti sustav upravljanja podacima o prostoru i stanovništvu Grada, katastarska i zemljišna evidencija te primjena mjera aktivne zemljišne politike.

Mjera

6.1.1. Aktivno promicanje ljudskih prava**6.1.3.** Razvoj partnerstva sa civilnim društvom**6.1.2.** Razvoj partnerstva s nacionalnim manjinama**6.2.1.** Unapređivanje sustava strateškog planiranja i provedbe razvojnih projekata**6.2.2.** Unaprjeđenje sustava za pripremu i provedbu projekata sufinanciranih iz finansijskih instrumenata Europske unije i drugih međunarodnih izvora financiranja**6.3.1.** Unapređivanje katastarskih i zemljišnih evidencija**6.3.3.** Unapređivanje sustava upravljanja podacima o prostoru i stanovništvu Grada**6.3.2.** Primjena mjera aktivne zemljišne politike

Unapredivanje sustava upravljanja razvojem

Prioritet

6.4

Poboljšanje rada gradske uprave, institucija i javnih poduzeća

Prioritetom se želi unaprijediti upravljanje i komunikacija između gradskih upravnih tijela, institucija, javnih poduzeća i građana te dalje razvijati sustave i projekte koji će pridonijeti transformaciji Grada Zagreba u pametni grad.

6.5

Jačanje međuzupanijske suradnje te međunarodne povezanosti i prepoznatljivosti Grada

Prioritet se ostvaruje provedbom mjera, aktivnosti i projekata koordinacije razvojnih aktivnosti s jedinicama u okružju putem izrade i donošenja Strategije razvoja Urbane aglomeracije Zagreb, jačom suradnjom s Hrvatskom zajednicom županija i Udrugom gradova, unapređivanjem regionalne i međunarodne suradnje unutar mreže regionalnih koordinatora, razvijanjem zajedničkih projekata, sudjelovanjem u međunarodnim mrežama gradova i regija, jačanjem pozicije Grada Zagreba u europskoj mreži gradova te jačanjem suradnje s gradovima-prijateljima i gradovima u okružju.

Mjera

6.4.1. Unapređivanje upravljanja ljudskim resursima

6.4.2. Unapređivanje komunikacije i protoka informacija između gradskih upravnih tijela, institucija i javnih poduzeća i građana

6.4.3. Razvoj sustava za upravljanje poslovnim procesima

6.4.4. Zelena javna nabava

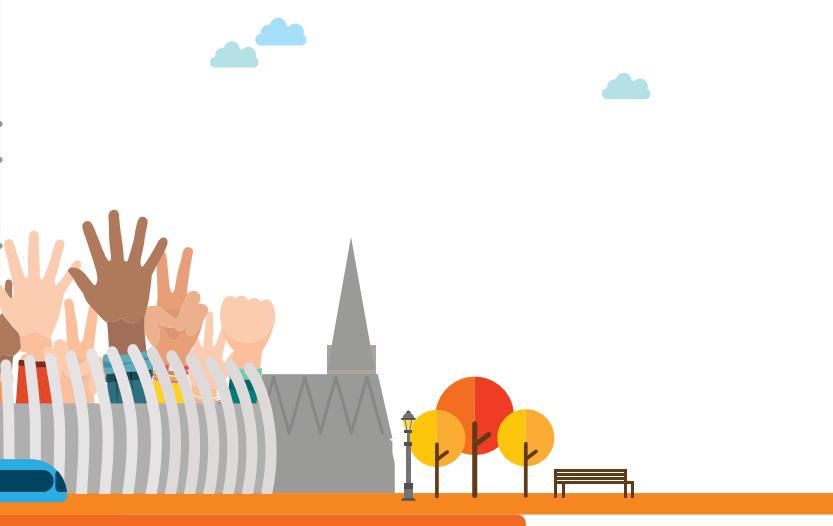
6.4.5. Zagreb pametni grad

6.4.6. e-ZAGREB, digitalizacija poslovnih procesa

6.4.7. Uspostava i implementacija sustava za sufinanciranje projekata putem mehanizma integrirana teritorijalna ulaganja s područja obuhvata Urbane aglomeracije Zagreb

6.5.1. Koordinacija zajedničkih razvojnih aktivnosti i programa Grada Zagreba s jedinicama lokalne i područne samouprave u funkcionalnom području (okruženju)

6.5.2. Unapređivanje regionalne i međunarodne suradnje

Dionici pripreme i provedbe

Ključnu ulogu u izradi Razvojne strategije Grada Zagreba za razdoblje do 2020. godine imao je Gradski ured za strategijsko planiranje i razvoj Grada koji je kao regionalni koordinator obavljao poslove koordinacije i sudjelovanja u izradi strategije. Strategija je izrađena u suradnji s ostalim gradskim upravnim tijelima, tijelima državne uprave, javnim ustanovama, znanstvenim institucijama i brojnim drugim dionicima razvoja. Tijekom izrade aktivnu ulogu imalo je i Partnersko vijeće Grada Zagreba koje je redovito održavalo sjednice i tematske radionice te u konačnici dalo svoje pozitivno mišljenje o konačnoj verziji materijala Razvojne strategije.

Razvojna strategija Grada Zagreba za razdoblje do 2020. godine

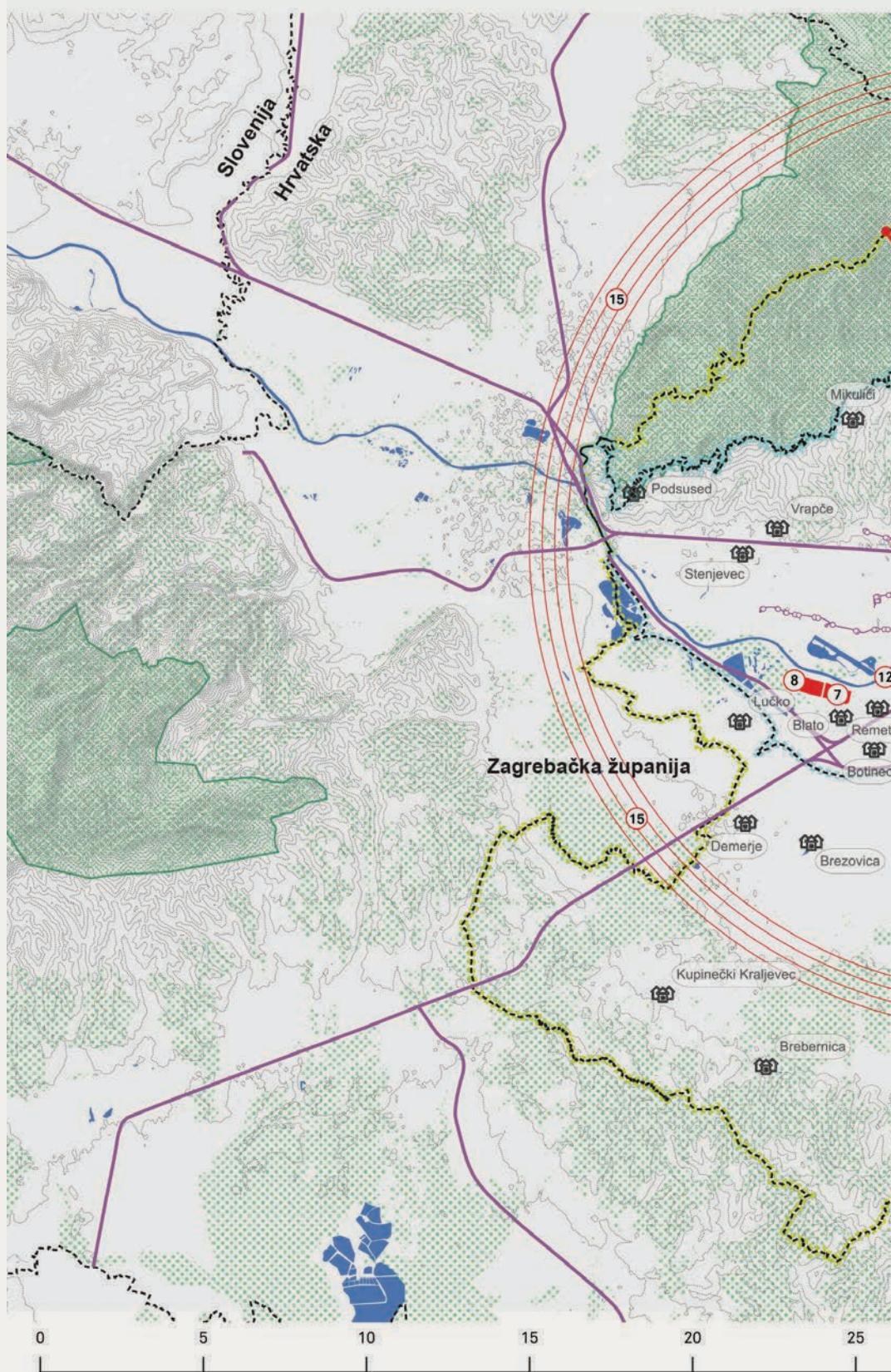
DIONICI

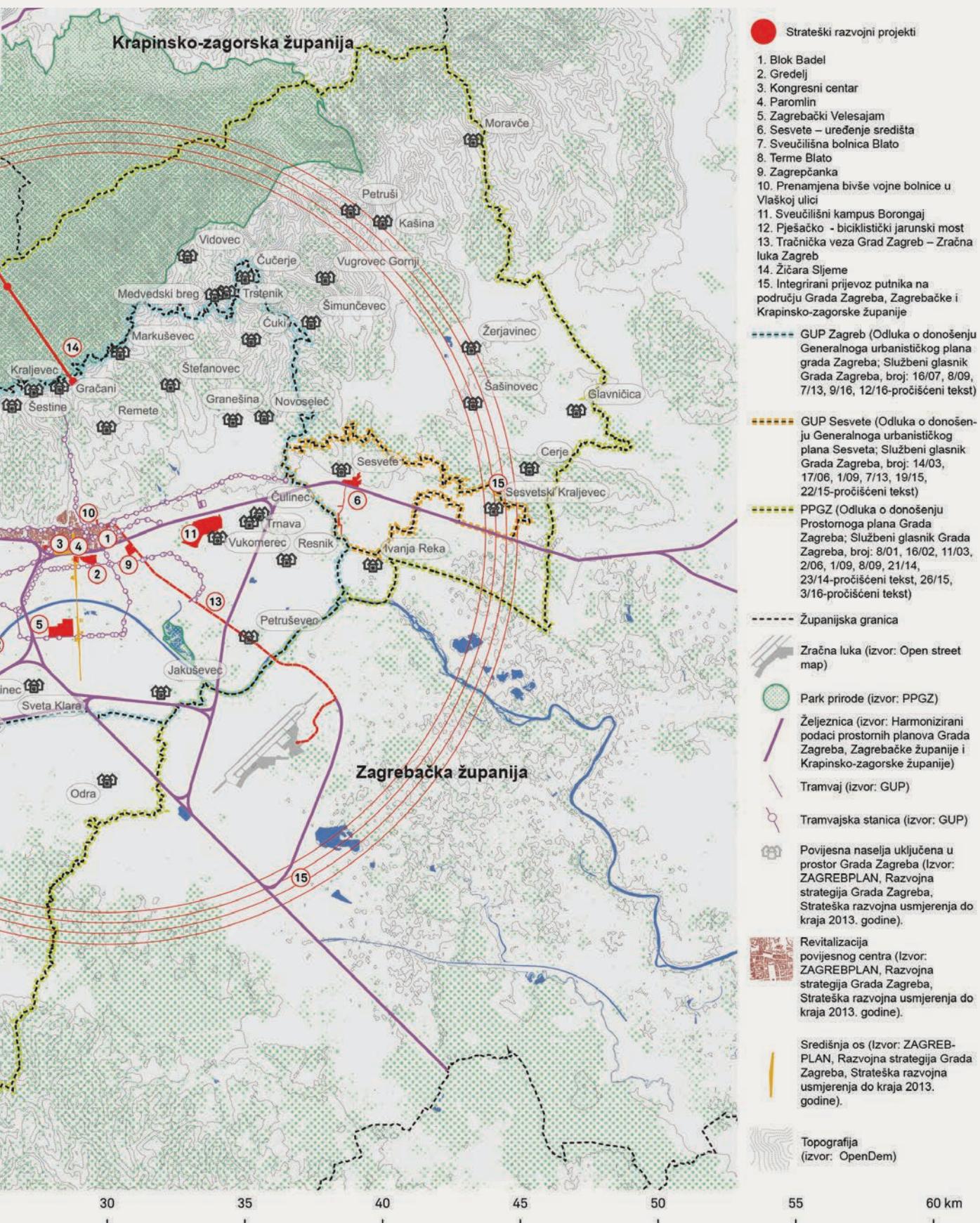
DIONICI – GRADSKA RAZINA	KLJUČNI DIONICI	VANJSKI DIONICI
Gradska skupština	Gradski ured za strategijsko planiranje i razvoj Grada	Ministarstva
Gradonačelnik	Radna skupina za izradu Razvojne strategije	Sveučilište u Zagrebu
Gradska upravna tijela		Ostale institucije (državna razina)
Zagrebački holding		Poslovni sektor
Razvojna agencija Zagreb - TPZ d.o.o.	Partnersko vijeće Grada Zagreba	Građani
Lokalna samouprava		Stručna javnost
Gradske ustanove		Civilni sektor

Nadležno Ministarstvo: **Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije**

Ključna usmjerenja provedbe Razvojne strategije

Sintezna karta – vizija razvoja Grada Zagreba do 2020. godine

Strateški projekti

Kao ključni projekti razvoja Grada u idućem razdoblju identificirano je 15 strateških projekata na koje se u Razvojnoj strategiji stavlja naglasak i daje poticaj za njihovu daljnju učinkovitiju realizaciju.

Posebna područja

Područja s atributima posebnosti, za koje se mjerama utvrđuje poseban sklop planiranih prioritetnih aktivnosti jesu Donji grad, Medvednica i Sava te ruralni prostor Grada Zagreba. Ove strateške zone zahtijevaju integrirani pristup u aktivnostima, programima i projektima usmjerenima k revitalizaciji i aktiviranju razvojnih potencijala.

Donji grad. Demografska kretanja pokazuju da središnji dio grada doživljava pad broja stanovnika stoga je posebnu pozornost potrebno posvetiti urbanoj i demografskoj obnovi središta grada. Obnova povjesne jezgre, posebice blokovske strukture Donjega grada, od posebna je značenja za identitet Grada i za uravnoteženi proces urbanoga rasta. Mogućnosti i smjernice za revitalizaciju trebaju inzistirati na prometnim rješenjima za bolji javni prijevoz, na rasterećivanju prometa smanjivanjem korištenja osobnih automobila, na rješavanju prometa u mirovanju za potrebe stanara te na povećanju i konsolidaciji zona s centralnim obilježjima.

Medvednica. Sama činjenica da unutar granica Grada postoji Park prirode predstavlja iznimnu vrijednost. Ekosustav Medvednice građanima pruža brojne koristi, uključujući usluge opskrbe (hrana, voda, ljekovite biljke), turizma, kulture i rekreacije te prateće usluge poput osiguravanja staništa za vrste i očuvanja genske raznolikosti. Sve navedeno, uz potrebu pokretanja mnogih kompleksnih aktivnosti radi revitalizacije niza vrijednih lokaliteta i građevina (Brestovac, Željezničar, Dom sindikata, Vila Rebar, Adolfvac, sljemenska žičara) temeljni su razlozi zašto se Medvednica smatra posebnim područjem.

Sava. Središnji smještaj rijeke Save unutar grada Zagreba te kompleksnost problema vezanih uz uređivanje rijeke i kontaktnih prostora na među potrebu tretiranja Save i njezina okružja posebnim područjem za koji su nužni i posebni programi razvoja. Oni uključuju nužnost usklađivanja svih sektorskih planova kako bi se rješavali negativni procesi vezani uz ugrožavanje vodoopskrbe, nedovršenost sustava zaštite od poplava i nekorištenje energetskog potencijala rijeke. Dugotrajnost faze planiranja i osobito realizacije zahtijevat će znatna materijalna sredstva i uključenost velikog broja dionika.

Ruralni prostor Grada Zagreba. Osnaživanje društvene i gospodarske infrastrukture te stvaranje kvalitetne podloge za život u naseljima ruralnog i suburbanog karaktera neke su od ključnih odrednica uravnotežena razvoja. Od ukupno 641,32 km² površine Grada Zagreba, približno dvije trećine su izvan građevinskih područja naselja grad Zagreb i Sesvete kao urbanih jezgri čiji je prostorni razvoj definiran generalnim urbanističkim planovima. Ruralni i suburbani prostor Grada Zagreba (izuzevši Park prirode Medvednica), u kojem je smješteno 68 naselja ima drugačiju ulogu i važnost od „klasičnoga“ ruralnog prostora Hrvatske, a njegova posebnost temelji se na mreži relativno malih samostalnih naselja i njihovih zaselaka, s poljoprivrednom proizvodnjom kao tradicionalnim oblikom gospodarstva.

Planiranim programima i mjerama treba spriječiti negativni utjecaj urbanizacije na to područje. Zaštitom prirodne i kulturne baštine dodatno će se podignuti vrijednost i atraktivnost, a visokim standardima infrastrukture, dostupnosti, stanovanja i pratećih sadržaja primjerenih sadašnjim potrebama, uz istodobno poštovanje graditeljske tradicije, učiniti prostor atraktivnim za život. Izrada i provedba ovih programa traži intenzivno komuniciranje s mjesnom samoupravom i stanovništvom kako bi svi imali mogućnost iskazati svoje prijedloge.

STRATEŠKA PROCJENA UTJECAJA NA OKOLIŠ I INFORMIRANJE JAVNOSTI

Strateška procjena utjecaja na okoliš je postupak procjenjivanja utjecaja na okoliš koji može proizaći provedbom strategije. Strateška procjena utjecaja na okoliš Razvojne strategije Grada Zagreba za razdoblje do 2020. počela je u srpnju 2016. godine. U prosincu 2016. i siječnju 2017. provedena je javna rasprava i savjetovanje s javnošću, a u veljači 2017. Ministarstvo zaštite okoliša i energetike izdalo je mišljenje da je postupak proveden u skladu s odgovarajućim zakonskim i podatzkovskim aktima i propisima.

PRAĆENJE I VREDNOVANJE

Praćenje i vrednovanje jedno je od temeljnih načela politike regionalnog razvoja. Provedba će se pratiti kontinuirano tijekom cijelog razdoblja te će se o njezinim rezultatima izrađivati godišnja izvješća. Također o rezultatima provedbe jednom godišnje će se izvjestiti i Partnersko vijeće Grada Zagreba. Tijekom provedbe Strategije pratit će se: stupanj ostvarenja utvrđenih ciljeva, prioriteta i mjera, ostvareni učinci na razvoj, učinkovitost i uspješnost u korištenju finansijskih sredstava, sudjelovanje i doprinos partnerstva, učinkovitost rukovođenja i organizacije provedbe te vidljivost Razvojne strategije u javnosti.

Popis članova Partnerskoga vijeća Grada Zagreba

Predsjednik Partnerskoga vijeća Grada Zagreba: **prof. dr. sc. Mladen Vedriš**
Zamjenik predsjednika Partnerskog vijeća Grada Zagreba: **dr. sc. Zlatan Fröhlich**

- 1. prof. dr. sc. Bojan Baletić**
profesor na Arhitektonskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu
- 2. Stanko Barbarić**
Fragaria d.o.o. Zagreb
- 3. prof. dr. sc. Gojko Bežovan**
profesor na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu
- 4. mr. sc. Martina Bienenfeld**
direktorica Turističke zajednice Grada Zagreba
- 5. izv. prof. dr. sc. Davor Brčić**
profesor na Fakultetu prometnih znanosti Sveučilišta u Zagrebu
- 6. Vlado Crkvenac**
predsjednik Udruženja obrtnika Zagreba
- 7. mr. med. sc. Mirjana Dobranović**
predsjednica Udruge za promicanje istih mogućnosti
- 8. dr. sc. Zlatan Fröhlich**
predsjednik Gospodarskoga vijeća Hrvatske gospodarske komore i predsjednik Komore Zagreb
- 9. Vinko Ivić**
ravnatelj Muzeja grada Zagreba
- 10. Višnja Jelić-Mück**
predsjednica ODRAZ-a i Hrvatske mreže za ruralni razvoj
- 11. mr. sc. Grgo Jelinić**
Gradska skupština Grada Zagreba
- 12. prof. dr. sc. Tihomir Jukić**
profesor na Arhitektonskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu
- 13. prof. dr. sc. Antoinette Kaić-Rak**
voditeljica Ureda Svjetske zdravstvene organizacije u Hrvatskoj
- 14. Krunoslav Knežević**
pročelnik Područne službe Zagreb Hrvatskog zavoda za zapošljavanje
- 15. Vlado Korbar**
sindikalni povjerenik Podružnice Sindikata Gradske uprave Grada Zagreba
- 16. dr. sc. Vladimir Kušan**
Zavod za prirodne resurse i krajobraz Instituta za primijenjenu ekologiju – OIKON
- 17. Andelko Leko**
predsjednik Uprave HUP-Zagreb d.o.o.
- 18. mr. sc. Snježana Malić-Limari**
ravnateljica JU Park prirode Medvednica
- 19. dr. sc. Mirjana Matešić**
ravnateljica Hrvatskoga poslovnog savjeta za održivi razvoj
- 20. Jelena Pavičić Vukičević**
potpredsjednica Gradske skupštine Grada Zagreba
- 21. Sandra Perković**
sportski sektor
- 22. prof. dr. sc. Ana Stavljenić Rukavina**
predsjednica Odbora za zdravstvo Gradske skupštine Grada Zagreba
- 23. Ana Stojić Deban**
predsjednica Uprave Zagrebačkog holdinga d.o.o.
- 24. Dragica Nikolić**
dopredsjednica Udruge udovica hrvatskih branitelja Grada Zagreba i Zagrebačke županije
- 25. Ivan Šikić**
član Vijeća Gradske četvrti Peščenica – Žitnjak
- 26. prof. dr. sc. Mladen Vedriš**
ekonomski stručnjak i profesor na Katedri za ekonomske znanosti Pravnoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu
- 27. Frane Šesnić**
Razvojna agencija Zagreb, direktor

Izdavač

Gradski ured za strategijsko planiranje
i razvoj Grada

GRAD ZAGREB
GRADSKI URED ZA
STRATEGIJSKO PLANIRANJE
I RAZVOJ GRADA

Za izdavača

Sanja Jerković, dipl.ing.arch., pročelnica

Koncept i oblikovanje

Benussi & the Fish

Tisk

Kerschoffset Zagreb d.o.o.

Naklada

500 primjeraka

Zagreb, prosinac 2017.

